

ZÁKON

ze dne 2021,

kterým se mění zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Změna zákona o České národní bance

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 60/1993 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 442/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 278/2001 Sb., zákona č. 482/2001 Sb., zákona č. 127/2002 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 160/2007 Sb., zákona č. 36/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona 285/2009 Sb., zákona č. 295/2009 Sb., zákona č. 145/2010 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 41/2011 Sb., zákona č. 92/2011 Sb., zákona č. 136/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 428/2011 Sb., zákona č. 227/2013 Sb., zákona č. 135/2014 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 258/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 89/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., zákona č. 192/2020 Sb. a zákona č. 238/2020 Sb., se mění takto:

1. Poznámka pod čarou č. 1 se zrušuje, a to včetně odkazů na poznámku pod čarou.
2. V § 2 odst. 2 písm. a) se za slovo „určuje“ vkládají slova „a provádí“.
3. V § 2 odst. 2 písm. e) se za slova „odolnosti finančního systému“ vkládají slova „ , omezování nárůstu systémových rizik“.
4. V § 2 odst. 3 se za slova „mezinárodními orgány zabývajícími se dohledem nad finančním trhem“ vkládají slova „a s dalšími zahraničními a mezinárodními orgány, které plní obdobné úkoly jako Česká národní banka,“.
5. Na konci textu § 23 se doplňují slova „ , a určuje druhy těchto obchodů a protistrany České národní banky v nich“.
6. V § 25 se slova „dvojnásobku průměrné lombardní sazby v období, po které měla povinné minimální rezervy udržovat“ nahrazují slovy „průměrné lombardní sazby v období, po které měla povinné minimální rezervy udržovat, zvýšené o 5 procentních bodů, nejméně však ve výši 5 %“.

7. § 27 až 29a se včetně nadpisu nad označením § 27 zrušují.
8. Nadpis nad označením § 32 se zrušuje.
9. § 32 včetně nadpisu zní:

„§ 32

Obchody na volném trhu a úvěrové operace

(1) Česká národní banka je oprávněna k plnění svých úkolů provádět obchody na finančním trhu, zejména

- a) vést účty bank, poboček zahraničních bank, spořitelních a úvěrních družstev a přijímat jejich vklady,
- b) obchodovat s investičními nástroji a dalšími cennými papíry, devizovými hodnotami, drahými kovy, pohledávkami a dalšími aktivy formou nákupů a prodejů, repo obchodů, vkladů, výpůjček, zápůjček nebo termínovaných obchodů,
- c) provádět úvěrové operace.

(2) Při provádění úvěrových operací Česká národní banka vyžaduje dostatečné zajištění.

(3) Česká národní banka může výjimečně poskytnout bance, pobočce zahraniční banky nebo spořitelnímu a úvěrnímu družstvu v zájmu zachování jejich likvidity krátkodobý úvěr při odpovídajícím zajištění nebo uzavřít repo obchod, a to na dobu nejvýše 3 měsíců.“

10. § 33a včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 43 zní:

„§ 33a

Poskytnutí nouzové likvidity Garančnímu systému finančního trhu

(1) V naléhavém případě, kdy Garanční systém finančního trhu nemá dostatek volných finančních prostředků za účelem plnění svých úkolů vyplývajících z právní úpravy pojištění pohledávek z vkladů⁴³⁾ a taková situace by mohla ohrozit stabilitu na finančním trhu, může mu Česká národní banka na základě žádosti poskytnout krátkodobý úvěr nebo s ním uzavřít repo obchod, a to na dobu nejvýše 3 měsíců.

(2) Krátkodobý úvěr musí být zajištěný státními dluhopisy nebo jinými cennými papíry se státní zárukou ve vlastnictví Garančního systému finančního trhu.

(3) Předmětem repo obchodu mohou být pouze cenné papíry podle odstavce 2.

⁴³⁾ Zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 21/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“

11. V poznámce pod čarou č. 27 se za text „Čl. 123“ vkládá text „odst. 1“.
12. V § 34a odst. 2 se odkaz na poznámku pod čarou č. 29 nahrazuje odkazem na poznámku pod čarou č. 44.

Poznámka pod čarou č. 44 zní:

„⁴⁴⁾ Čl. 123 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (konsolidované znění).“.

13. V nadpisu části sedmé se za slovo „PRAVOMOC“ vkládají slova „A ČINNOST“.
14. V § 35 se na konci písmene c) tečka nahrazuje slovem „a“ a doplňuje se písmeno d), které zní:
„d) je oprávněna provádět platební styk se zahraničím.“.
15. § 36 se zrušuje.

16. V § 40 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) K podpoře plnění svých úkolů může Česká národní banka založit právnickou osobu nebo v ní nabýt účast.“.

17. V § 41 odst. 1 písm. a) se slova „na základě jednotné licence“ zrušují.

18. Poznámky pod čarou č. 30 až 32 znějí:

„³⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013 ze dne 21. května 2013 o Evropském systému národních a regionálních účtů v Evropské unii, v platném znění.

³¹⁾ Čl. 5 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

Nařízení Rady (ES) č. 2533/98 ze dne 23. listopadu 1998 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou, v platném znění.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 549/2013, v platném znění.

³²⁾ Například nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1071/2013 ze dne 24. září 2013 o rozvaze sektoru měnových finančních institucí (přepracované znění) (ECB/2013/33), v platném znění, nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1072/2013 ze dne 24. září 2013 o statistice úrokových sazeb uplatňovaných měnovými finančními institucemi (přepracované znění) (ECB/2013/34), v platném znění, nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1073/2013 ze dne 18. října 2013 o statistice aktiv a pasiv investičních fondů (přepracované znění) (ECB/2013/38), nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1075/2013 ze dne 18. října 2013 o statistice aktiv a pasiv účelových finančních společností zapojených do sekuritizačních transakcí (přepracované znění) (ECB/2013/40), nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1409/2013 ze dne 28. listopadu 2013 o statistice

platebního styku (ECB/2013/43), nařízení Evropské centrální banky (EU) 2018/231 ze dne 26. ledna 2018 o statistické zpravodajské povinnosti penzijních fondů (ECB/2018/2).“.

19. Poznámka pod čarou č. 34 zní:

„³⁴⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2533/98, v platném znění.
Nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 1071/2013, v platném znění.“.

20. V § 43b se slovo „úkolů“ nahrazuje slovem „úkolů⁴⁵⁾“.

Poznámka pod čarou č. 45 zní:

„⁴⁵⁾ Čl. 2a nařízení Rady (ES) č. 2533/98, v platném znění.“.

21. Poznámka pod čarou č. 35 zní:

„³⁵⁾ Čl. 6 nařízení Rady (ES) č. 2533/98.“.

22. V poznámce pod čarou č. 36 se slova „ve znění nařízení Rady (ES) č. 951/2009“ nahrazují slovy „v platném znění“.

23. V § 43e větě první se slova „jinak použity a aby tyto údaje sloužily jen pro statistické účely“ nahrazují slovem „zneužity“.

24. V § 43f odst. 1 písm. f) se slovo „nebo“ zrušuje.

25. V § 43f se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „ , nebo“ a doplňuje se písmeno h), které včetně poznámky pod čarou č. 46 zní:

„h) v případě, pokud tak stanoví přímo použitelný předpis Evropské unie⁴⁶⁾.

⁴⁶⁾ Například čl. 8 a 8a nařízení Rady (ES) č. 2533/98, v platném znění.“.

26. V § 44 odst. 3 se slova „zákony upravujícími finanční konglomeráty, činnost bank a činnost v pojišťovnictví^{9f)}“ nahrazují slovy „jinými právními předpisy a přímo použitelnými předpisy Evropské unie“.

Poznámka pod čarou č. 9f se zrušuje.

27. V § 44b se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o omezení svéprávnosti, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení omezení svéprávnosti; nebylo-li opatrovníkovi rodné číslo přiděleno, datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil.“.

28. V § 45 odst. 2 se slovo „blízkou^{11a}“ nahrazuje slovy „blízkou podle občanského zákoníku“.

Poznámka pod čarou č. 11a se zrušuje.

29. § 45a až 45c včetně nadpisu nad označením § 45a a poznámky pod čarou č. 47 znějí:

„Úvěrové ukazatele

§ 45a

(1) Osoba oprávněná poskytovat spotřebitelský úvěr⁴⁷⁾ nesmí poskytnout spotřebitelský úvěr zajištěný obytnou nemovitostí, pokud by tím došlo k překročení horní hranice 1 nebo více úvěrových ukazatelů, je-li tato hranice stanovena Českou národní bankou opatřením obecné povahy podle § 45b. To neplatí, pokud k takovému překročení dojde u spotřebitelských úvěrů poskytnutých v běžném kalendářním čtvrtletí představujících nejvýše 5 % celkového objemu spotřebitelských úvěrů zajištěných obytnou nemovitostí, které tato osoba poskytla v předcházejícím kalendářním čtvrtletí s tím, že tyto úvěry již od jejich poskytnutí ve své evidenci vede jako úvěry nesplňující podmínku podle věty první a řádně odůvodní jejich poskytnutí z hlediska zajištění jejich návratnosti. Při výpočtu úvěrových ukazatelů postupuje tato osoba v souladu s vyhláškou podle odstavce 6.

(2) Spotřebitelským úvěrem zajištěným obytnou nemovitostí se pro účely tohoto zákona rozumí spotřebitelský úvěr, který je zajištěný obytnou nemovitostí ve smyslu přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího obezřetnostní požadavky⁴¹⁾ nebo je zajištěný věcným právem k této obytné nemovitosti. Spotřebitelský úvěr zajištěný obytnou nemovitostí se pro účely tohoto zákona považuje za poskytnutý uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru.

(3) Odstavec 1 se nevztahuje na spotřebitelský úvěr zajištěný obytnou nemovitostí, který je poskytnut na splacení 1 nebo více spotřebitelských úvěrů zajištěných stejnou obytnou nemovitostí, pokud výše poskytnutého úvěru nepřekračuje k okamžiku jeho poskytnutí součet zůstatků jistin spotřebitelských úvěrů, které mají být tímto úvěrem splaceny.

(4) Porušení povinnosti podle odstavce 1 nemá za následek neplatnost smlouvy o spotřebitelském úvěru.

(5) Úvěrovým ukazatelem je ukazatel, který vyjadřuje poměr

- a) celkové výše dluhů spotřebitele ze spotřebitelských úvěrů zajištěných stejnou obytnou nemovitostí k hodnotě zajištění (dále jen „ukazatel LTV“),
- b) výdajů spotřebitele vyplývajících z celkové výše dluhů spotřebitele k jeho příjmům (dále jen „ukazatel DSTI“), a
- c) celkové výše dluhů spotřebitele k jeho příjmům (dále jen „ukazatel DTI“).

(6) Česká národní banka stanoví vyhláškou způsob a pravidla výpočtu úvěrových ukazatelů včetně vymezení jednotlivých položek, které jsou součástí výpočtu.

§ 45b

(1) Česká národní banka je oprávněna v návaznosti na rozpoznání systémových rizik souvisejících s poskytováním spotřebitelských úvěrů zajištěných obytnou nemovitostí vydat

opatření obecné povahy, kterým stanoví horní hranici 1 nebo více úvěrových ukazatelů podle § 45a odst. 5 s tím, že pokud tak učiní, pak pro tyto úvěry určené k financování pořízení obytné nemovitosti k vlastnímu bydlení žadatele, který k okamžiku poskytnutí úvěru nedosáhl věku 36 let, anebo žadatelů žijících v manželství nebo registrovaném partnerství, z nichž alespoň jeden k okamžiku poskytnutí úvěru nedosáhl věku 36 let, stanoví vyšší horní hranici ukazatele nebo ukazatelů než pro ostatní žadatele, a to u

- a) ukazatele LTV o 10 procentních bodů,
- b) ukazatele DSTI o 5 procentních bodů a
- c) ukazatele DTI o jednorocní násobek čistých příjmů.

(2) Česká národní banka při stanovení horní hranice úvěrových ukazatelů přihlíží k faktorům zakládajícím systémová rizika podle odstavce 1, zejména k

- a) vývoji celkového objemu spotřebitelských úvěrů,
- b) vývoji objemu nově poskytnutých spotřebitelských úvěrů zajištěných obytnou nemovitostí,
- c) vývoji realizovaných cen obytných nemovitostí,
- d) vývoji poměru celkového objemu spotřebitelských úvěrů k příjmům spotřebitelů,
- e) vývoji poměru cen obytných nemovitostí k příjmům spotřebitelů,
- f) souhrnnému makroekonomickému vývoji v České republice a
- g) dopadu na spotřebitele a na poskytovatele úvěru.

(3) Opatření obecné povahy podle odstavce 1 se vydává bez řízení o návrhu opatření obecné povahy a nabývá účinnosti 4 měsíce ode dne jeho zveřejnění na úřední desce České národní banky, nestanoví-li se v něm pozdější den nabytí účinnosti. Pokud toto opatření obecné povahy zvyšuje nebo ruší horní hranici stanoveného úvěrového ukazatele, nabývá tato změna účinnosti dnem následujícím po dni zveřejnění, nestanoví-li se v něm pozdější den nabytí účinnosti.

(4) Česká národní banka nejméně jedenkrát za 6 měsíců přezkoumává důvody pro vydání opatření obecné povahy a posoudí je vzhledem k existenci a předpokládanému dalšímu vývoji faktorů podle odstavce 2. Pokud došlo k podstatné změně těchto faktorů, vydá Česká národní banka nové opatření obecné povahy nebo vydané opatření obecné povahy změni nebo zruší.

§ 45c

(1) Česká národní banka může osobě, která v rozporu s § 45a odst. 1 poskytne spotřebitelský úvěr, uložit opatření k nápravě zjištěného nedostatku. Pro odstranění zjištěného nedostatku určí této osobě přiměřenou lhůtu.

(2) Osoba, které bylo uloženo opatření k nápravě podle odstavce 1, informuje Českou národní banku o odstranění nedostatku bez zbytečného odkladu poté, kdy byl nedostatek odstraněn, nejpozději však do 10 dnů po uplynutí určené lhůty.

⁴⁷⁾ § 7 zákona č. 257/2016 Sb.“.

30. V § 46 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

- „(4) Osoba oprávněná poskytovat spotřebitelský úvěr⁴⁷⁾ se dopustí přestupku tím, že
- a) poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s § 45a odst. 1,
 - b) nesplní povinnost uloženou rozhodnutím o opatření k nápravě podle § 45c odst. 1, nebo
 - c) neinformuje Českou národní banku o odstranění nedostatku podle § 45c odst. 2.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 5.

31. V § 46 odstavec 5 zní:

- „(5) Za přestupek lze uložit pokutu do
- a) 10 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 4 písm. a) nebo b),
 - b) 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) nebo odstavce 2 písm. b), nebo
 - c) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b), odstavce 2 písm. a) nebo c), odstavce 3 nebo odstavce 4 písm. c).“.

32. § 46a včetně nadpisu zní:

„§ 46a

Uveřejnění rozhodnutí o přestupku

(1) Česká národní banka bez zbytečného odkladu uveřejní pravomocné rozhodnutí o přestupku podle tohoto zákona způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Česká národní banka uveřejní rozhodnutí podle odstavce 1 bez uvedení identifikačních údajů o osobě uznané vinnou ze spáchání přestupku, jestliže by uveřejnění

- a) ohrozilo stabilitu finančního trhu,
- b) ohrozilo probíhající trestní řízení, nebo
- c) způsobilo osobě uznané vinnou ze spáchání přestupku nepřiměřenou újmu.

(3) Rozhodnutí podle odstavce 1 zůstane uveřejněno do konce pátého kalendářního roku následujícího po roce, v němž bylo uveřejněno.“.

33. V § 47 odst. 3 větě druhé se slova „České národní banky“ nahrazují slovy „a vedoucích zaměstnanců České národní banky v přímé řídicí působnosti bankovní rady“.

34. V § 48 odst. 3 se slovo „zveřejní“ nahrazuje slovy „uveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup“.

35. V § 48 odstavce 4 a 5 znějí:

„(4) Česká národní banka každoročně uveřejňuje výroční zprávu způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(5) Česká národní banka uveřejňuje dekádní výkaz o své finanční pozici způsobem umožňujícím dálkový přístup.“.

36. V § 50 odst. 2 větě první se slovo „nebo“ nahrazuje slovy „ , v ostatních případech“.

37. V § 50 odst. 3 větě první se čárka nahrazuje slovem „a“ a slova „nebo zastávat funkce ve statutárních a jiných orgánech jakékoli obchodní společnosti“ se zrušují.

38. V § 50 odst. 3 se věta poslední zrušuje.

39. V § 50 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Zaměstnanci České národní banky nemohou zastávat funkce ve statutárním nebo jiném orgánu obchodní korporace, ledaže je takovou funkcí Česká národní banka pověřila. Zákaz se nevztahuje na funkci v orgánu obchodní korporace zajišťující bydlení pro daného zaměstnance České národní banky nebo pro osobu jemu blízkou.

(5) Zaměstnanci České národní banky jsou povinni dbát, aby nedocházelo ke střetu zájmů nebo zneužití informací získaných při výkonu jejich funkce v České národní bance.“.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 6.

40. V části čtrnácté se za § 50a vkládá nový § 50b, který zní:

„§ 50b

Ustanovení tohoto zákona vztahující se na cenné papíry se použijí i na zaknihované cenné papíry, ledaže to vylučuje jejich povaha nebo tento zákon.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Informaci o mzdách vedoucích zaměstnanců České národní banky v přímé řídicí působnosti bankovní rady podle § 47 odst. 3 zákona č. 6/1993 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, uvede Česká národní banka poprvé v roční zprávě o výsledku svého hospodaření za rok následující po roce, ve kterém tento zákon nabude účinnosti.
2. Zaměstnanci České národní banky, kteří ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona zastávají funkce ve statutárním nebo jiném orgánu obchodní korporace, jsou povinni do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona uvést své působení v takovém orgánu do souladu s § 50 odst. 4 zákona č. 6/1993 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.